ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶՈՒՄ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՀՈՂԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ 2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հ/Հ	Ոլորտ	2023թ. /հազ. դրամ/	2024թ. /հազ. դրամ/
1	Բնակարանաշինություն, բնակապահովում	3 600 000,0	2 140 850,0
2	Կրթական, մշակութային, մարզական և առողջապահական օբյեկտների շինարարություն	2 596 600,0	4 494 920,0
3	Ճանապարհաշինություն	10 400 000,0	9 092 820,0
4	Անհետաձգելի համարվող կապիտալ բնույթի ծրագրեր	615 000,0	535 733,0
5	Ջրամատակարարում և ջրահեռացում, Կապսի ջրամբարի կառուցում	6 764 600,0	1 080 000,0
6	Նախագծային աշխատանքներ	196 205,5	5 535,0
7	Մասնավոր ներդրումներ	2 050 000,0	3 500 000,0
	Ընդամենը	26 222 405,5	20 849 858,0

ՀՀ Շիրակի մարզում քաղաքաշինության ոլորտում 2024 թվականին իրականացվել են 20 միլիարդ 849 միլիոն 858 հազար դրամ գումարի աշխատանքներ

- Բնակարանաշինություն և բնակապահովում - 2 միլիարդ 140 միլիոն 850 հազար դրամ
- Կրթական, մշակութային, մարզական և առողջապահական օբյեկտների շինարարություն - 4 միլիարդ 494 միլիոն 920 հազար դրամ
- Ճանապարհաշինություն - 9 միլիարդ 92 միլիոն 820 հազար
- Անհետաձգելի համարվող կապիտալ բնույթի ծրագրեր - 535 միլիոն 733 հազար դրամ
- Ջրամատակարարում և ջրահեռացում, Կապսի ջրամբարի կառուցում – 1 միլիարդ 80 միլիոն
- Նախագծային աշխատանքներ – 5 միլիոն 535 հազար 567 դրամ
- Մասնավոր ներդրումներ - 3 միլիարդ 500 միլիոն դրամ

1. **Բնակարանաշինություն - 4 բնակելի համալիրների կառուցում – Ներդրումների ծավալը շուրջ 2 միլիարդ 500 միլիոն դրամ է**

➢ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի պատվիրատվությամբ Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքի «Մուշ-2» թաղամասում 9 հարկանի 2 բնակելի շենքերով համալիրի կառուցում – 50 բնակարան՝ 2024 թվականին իրականացվել են շուրջ **50 միլիոն** դրամի աշխատանքներ (ծրագրի ընդհանուր գումարը կազմում է 2 միլիարդ 46 միլիոն դրամ): Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ «Ախուրյան Կոպշին» ՍՊԸ:

➢ Գյումրի քաղաքի Գարեգին Նժդեհի փողոց № 9/10 հասցեի հողամասում բնակելի համալիրի կառուցում- 311 բնակարան՝ 2024 թվականին իրականացվել են շուրջ **1 միլիարդ** դրամի աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Ավարտը նախատեսվում է 2025 թվականին: Պատվիրատու՝ «Դ Ընդ Էդ Ինվեստ Գրուպ» ՍՊԸ:

➢ Գյումրի քաղաքի Գարեգին Նժդեհի փողոցի № 9/5 հասցեում գտնվող բնակելի համալիրի կառուցում - 96 բնակարան՝ 2024 թվականին իրականացվել են շուրջ **1 միլիարդ** դրամի աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Ավարտը՝ 2025 թվական: Պատվիրատու՝ «Նյու Էյջ Քոնստրաքշն» ՍՊԸ:

Բնակապահովման նպատակով ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվել է 90 միլիոն 850 հազար ՀՀ դրամ

• Երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած, դատական կարգով բնակապահովման իրավունքը վերականգնած, ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 17.02.2022թ. թիվ 11-Ա, 11.10.2022թ. թիվ 61-Ա, 13.04.2023թ. թիվ 33-Ա հրամաններով շահառու ճանաչված թվով 7 ընտանիքների (որից՝ 2 ընտանիք՝ Ախուրյան համայնքի Բասեն բնակավայր, 1 ընտանիք՝ Ախուրյան համայնքի Կառնուտ բնակավայր, 1 ընտանիք Ախուրյան համայնքի Ջաջուռ բնակավայր, 1 ընտանիք Ախուրյան համայնքի Ախուրյան բնակավայր և 2 ընտանիք Գյումրի քաղաք) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2024 թվականի օգոստոսի 15-ի «Հայաստանի Հանրապետության 2024 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված հատկացումների հաշվին աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքներին բնակարանային ապահովման պետական աջակցության տրամադրման մասին» № 1299-Ա որոշմամբ՝ բնակարանի գնման վկայագրի միջոցով բնակարան (բնակելի տուն) ձեռքբերելու նպատակով ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **69,600.0 (վաթսուն ինը միլիոն վեց հարյուր հազար)** ՀՀ դրամ: Շիրակի մարզպետի և աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային խնդիրների լուծման նպատակով պետական աջակցությամբ իրականացվող բնակարանային ապահովման ծրագրի շրջանակներում ծրագրի շահառու ճանաչված թվով 6 /վեց/ ընտանիքների միջև կնքվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով աջակցություն ստանալու մասին պայմանագրեր: Վերոնշյալ որոշման համաձայն՝ թվով 6 /վեց/ շահառու ընտանիքներին տրամադրվել են բնակարանի գնման վկայագրեր՝ մինչև 2025 թվականի դեկտեմբերի 20-ը բնակարան /բնակելի տուն/ ձեռք բերելու նպատակով:

• ՀՀ կառավարության 2018 թվականի դեկտեմբերի 6-ի N 1419-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն՝ ՀՀ Շիրակի մարզի համայնքների ղեկավարների կողմից 2024 թվականի

ընթացքում բնակարանային հաշվառման է վերցվել թվով 5 նախկին զինծառայողի ընտանիք, որոնց ամփոփ ցուցակներն ուղարկվել են ՀՀ պաշտպանության նախարարություն: Նախորդ տարիների ընթացքում իրականացված բնակարանային բարելավման ծրագրերի շրջանակներում բնակարան ձեռք բերած կամ այլ պատճառներով ծրագրի շահառու չհամարվող թվով 3 ընտանիքներ հանվել են բնակարանային հաշվառումից: Այս պահի դրությամբ ՀՀ Շիրակի մարզի բնակավայրերում հաշվառված են նախկին զինծառայողների թվով 128 ընտանիքներ (այդ թվում՝ զոհված-42, հաշմանդամ-86): Ներկայումս ՀՀ պաշտպանության նախարարությունում քննարկվում են մինչև 2007 թվականն ընկած ժամանակահատվածում համայնքների ղեկավարների կողմից բնակարանային հաշվառման վերցված զինծառայողների ընտանիքների բնակարանային գործերը: Թվով 3 ընտանիքների բնակարանի գնման վկայագրի միջոցով բնակարան (բնակելի տուն) ձեռք բերելու համար տրամադրվել են **21,250.0 հազ.** դրամ ֆինանսական աջակցություն, որի շրջանակներում երկու ընտանիք արդեն իսկ ձեռք է բերել բնակարան:

ՀՀ կառավարության 2018 թվականի դեկտեմբերի 20-ի N1658-Ա որոշման համաձայն ՀՀ Շիրակի մարզում 2022 թվականի հոկտեմբեր ամսվա դրությամբ փաստագրված էին թվով 3416 հիմնական շինություններ: ՀՀ կառավարության 2022 թվականի հոկտեմբերի 13-ի N1601-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն՝ համայնքների ղեկավարների կողմից լրամշակվել և 2023 թվականի փետրվարի 1-ի դրությամբ հաստատվել են բնակավայրերում պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերում տեղադրված ոչ հիմնական շինությունների ցուցակները, որոնք ուղարկվել են ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե: Նշված ցուցակներում փաստագրված են 2964 ոչ հիմնական շինություններ, որից

	Համայնք	Քանակը		Տարբերությունը
		01.02.2023թ. դրությամբ	03.01.2025թ. դրությամբ	
	Գյումրի	2648	2548	100
	Արթիկ	2	2	0
	Ախուրյան	295	276	19
	Անի	6	6	0
	Ամասիա	13	13	0
	Աշոցք	0	0	0
Ընդամենը		2964	2845	119

2023 թվականի ընթացքում մարզում ապամոնտաժվել, սեփականաշնորհվել կամ հանձնվել է համայնքին թվով **80** ոչ հիմնական շինություն (այդ թվում ապամոնտաժված -50 տնակ (Գյումրի), սեփականաշնորհված – 25 տնակ (Գյումրի -22, Ախուրյան -3), համայնքին են հանձնվել – 3 տնակ (Գյումրի), կացարանի զբաղեցրած տարածքը սեփականաշնորհված է - 2 (Գյումրի)):

2024 թվականի փետրվարի 1-ի դրությամբ ոչ հիմնական շինությունների քանակը կազմում է **2884:**

2024 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում մարզում ապամոնտաժվել, սեփականաշնորհվել կամ հանձնվել է համայնքին թվով 22 ոչ հիմնական շինություն (այդ

թվում ապամոնտաժված - 9 տնակ (Գյումրի), սեփականաշնորհված – 13 տնակ (Գյումրի - 11, Ախուրյան - 2)

2024 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ ոչ հիմնական շինությունների քանակը կազմում է 2862: Ոչ հիմնական շինությունների ապամոնտաժման և դրանցում բնակվող ընտանիքների վերաբնակեցմանն ուղղված աշխատանքները շարունակվում են:

- ՀՀ Շիրակի մարզի համայնքներում 2008 թվականի դրությամբ հաստատված երկրաշարժից անօթևան մնացած ընտանիքների հերթացուցակներում հաշվառված և տարբեր պատճառներով բնակարանային փոխհատուցում չստացած ընտանիքների քանակը 2022 թվականի դեկտեմբերի 7-ի դրությամբ կատարված վերլուծության արդյունքում կազմել է 1311 ընտանիք, որից՝ ք.Գյումրի-1084, այլ բնակավայրեր-227:

ՀՀ վարչապետի հանձնարարությամբ 2024 թվականի մարտ-ապրիլ ամիսներին համայնքների ղեկավարների կողմից տարվել են աշխատանքներ 2008 թվականի դրությամբ հաստատված երկրաշարժից անօթևան մնացած ընտանիքների հերթացուցակների ճշգրտման ուղղությամբ: Ճշգրտված տվյալներով մարզում երկրաշարժից անօթևան մնացած ընտանիքների հերթացուցակներում դեռևս հաշվառված են 1226 ընտանիքներ, որից՝ ք.Գյումրի-1016 ընտանիք, այլ բնակաբայրեր-210 ընտանիք:

- Գյումրի քաղաքի Անտառավան 3 թաղ. 26 վթարային շենքում փաստացի բնակվող թվով 10 ընտանիքների բնակարանային խնդիրը լուծելու նպատակով շրջանառվել է ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ, ըստ որի նախատեսվում է այդ ընտանիքներին տրամադրել բնակարանի գնման վկայագրեր: Նշված ծրագրի արդյունավետությունն ապահովվելու նպատակով մեր կողմից առաջարկվել է բնակարանի գնման վկայագրերի տրամադրման միջոցով բնակարանային ապահովման ծրագիրը նախատեսել վթարային շենքի բոլոր թվով 58 բնակարանների բնակիչների համար: Նախագիծը ՀՀ կառավարությունում գտնվում է քննարկման փուլում:

- ՀՀ կառավարության 2022 թվականի հունիսի 30-ի № 1004-Ն որոշմամբ հատկացված 15,581 մլն դրամ գումարի շրջանակներում ավատվել են ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքի Տիգրան Մեծ № 5 շենքի անբավարար տեխնիկական վիճակում գտնվող թվով 3 մուտքերի ուժեղացման-վերականգնման (ամրացման) նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի ձեռքբերման աշխատանքները: Օբյեկտի նախահաշվային արժեքը կազմում է 752,85 մլն դրամ գումար: «Գնումների մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն 2024 թվականի հունիսի 18-ին կայացել է մրցութ, որի արդյունքում Տիգրան Մեծ № 5 շենքի անբավարար տեխնիկական վիճակում գտնվող թվով 3 մուտքերի ուժեղացման- վերականգնման (ամրացման) աշխատանքներն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գումարի չափը կազմում է 744 431 618,00 ՀՀ դրամ: Այդ նպատակով ՀՀ կառավարության 2024 թվականի նոյեմբերի 15-ի № 1806-Ն որոշմամբ տրամադրվել է 97 միլիոն 242 հազար ՀՀ դրամ, սակայն գումարը չի օգտագործվել և հետ է վերադարձվել ՀՀ պետական բյուջե:

2. Թվով 12 կրթական, 1 մարզական օբյեկտներ և 2 առողջապահական - 4 միլիարդ 494 միլիոն 920 հազար դրամ

- ՀՀ Շիրակի մարզի Ամասիա համայնքի Բերդաշեն բնակավայրի «Բերդաշենի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում ծրագրի արժեքը շուրջ 702 միլիոն 431 հազար

դրամ: Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2020 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով հատկացվել է **265 միլիոն 193 հազար** դրամի գումար շինարարական աշխատանքներ իրականացնելու համար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2025 թվականին: Կապալառու՝ Վանի ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե:

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Ամասիա համայնքի «Արեգնադեմի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում (ծրագրի արժեքը 747 միլիոն 567 հազար դրամ): Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2021 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով հատկացվել է **389 միլիոն 462 հազար դրամ** գումար և ևս 50 միլիոն դրամ գումար գույքի ձեռքբերման համար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են, ընթանում են գույքով համալրման աշխատանքներ: Կապալառու՝ Տ-Քնսթրաքշն ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե:

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Ախուրյան համայնքի «Կապսի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում (ծրագրի արժեքը 737 միլիոն 452 հազար դրամ): Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2021 թվականին: 2024 թվականին իրականացվել են **40 միլիոն 902 հազար** դրամ գումարի աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ Ինտերեվրոս Արգոս ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե:

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի «Արթիկի թիվ 2 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում (ծրագրի արժեքը 1 միլիարդ 521 միլիոն 520 հազար դրամ): Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2021 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով հատկացվել է **458 միլիոն 831 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2025 թվականին: Կապալառու՝ Արհովշին ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ:

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Ախուրյան համայնքի Ազատան բնակավայրի «Ազատանի թիվ 2 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի կառուցում (ծրագրի արժեքը 1 միլիարդ 585 միլիոն դրամ): Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2022 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով հատկացվել է **245 միլիոն** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2025 թվականին: Կապալառու՝ Արհովշին ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ:

➢ Գյումրու թիվ 1 ավագ դպրոցի պատշգամբի և մարզադահլիճի վերանորոգում (ծրագրի արժեքը 49 միլիոն 422 հազար դրամ): Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2023 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **123 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ Գոհարիկ ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ:

➢ ԿԳՄՍ նախարարության պատվիրատվությամբ 2024 թվականին իրականացվել է «Արթիկի պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի շենքի վերանորոգման աշխատանքները (ծրագրի արժեքը 19 միլիոն 922 հազար դրամ): 2024 թվականին իրականացվել են **19 միլիոն 922 հազար** դրամի աշխատանքներ: Կապալառու՝ «ՄԵՆՔՈՆՍԹՐԱՔԹ» ՍՊԸ:

➢ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի պատվիրատվությամբ մարզում շարունակվում են թվով 3 մանկապարտեզների շենքերի կառուցման աշխատանքները (ծրագրի արժեքը 853 միլիոն 890 հազար դրամ: 2024 թվականին իրականացվել են 360 միլիոն 055 հազար դրամի աշխատանքներ:

- ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքի Զանգակ մանկապարտեզի շենքի կառուցում ծրագրի արժեքը 208 միլիոն դրամ: Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2021 թվականին: 2024 թվականին իրականացվել են **55 միլիոն 28 հազար** դրամի աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ ԱՐՄԵՎ ՍՊԸ:

- ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի Հոռոմ բնակավայրի մանկապարտեզի շենքի կառուցում ծրագրի արժեքը 186 միլիոն 533 հազար դրամ: Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2021 թվականին: 2024 թվականին իրականացվել են **55 միլիոն 27 հազար** դրամի աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ «ԱՐՄԵՎ» ՍՊԸ:

- ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի Նոր Կյանք բնակավայրի մանկապարտեզի շենքի կառուցում ծրագրի արժեքը 459 միլիոն 357 հազար դրամ: Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2023 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվել է **250 միլիոն** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2025 թվականին: Կապալառու՝ Անդրեաս և ընկերներ ՍՊԸ:

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի «Մոդուլային» տիպի 144 տեղ հզորությամբ մսուր-մանկապարտեզի շենքի կառուցում ծրագրի արժեքը 815 միլիոն 971 հազար դրամ: Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2023 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **296 միլիոն 606 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2025-2026 թվականներին: Պատվիրատու՝ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե:

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի Արևշատ բնակավայրի «Մոդուլային» տիպի 144 տեղ հզորությամբ մսուր-մանկապարտեզի շենքի կառուցում ծրագրի արժեքը 813 միլիոն 971 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **304 միլիոն 666 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2025-2026 թվականներին:Պատվիրատու՝ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե:

➢ Շարունակվում է ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքի «Արթուր Ալեքսանյանի անվան հունա-հռոմեական ըմբշամարտի մանկապատանեկան դպրոց» ՀՈԱԿ-ի շենքի կառուցման աշխատանքները ծրագրի արժեքը 6 միլիարդ 796 միլիոն 931 հազար դրամ: Կառուցման աշխատանքները մեկնարկել են 2021 թվականին: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսվել է **1 միլիարդ 534 միլիոն 688 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել 2026 թվականին: Պատվիրատու՝ Քաղաքաշինության կոմիտե:

➢ Քաղաքաշինության կոմիտեի պատվիրատվությամբ 2024 թվականին սկսվել են Արթիկի բժշկական կենտրոնի շինարարական աշխատանքները ծրագրի արժեքը 2 միլիարդ 938 միլիոն 998 հազար դրամ: 2024 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսվել է 442 միլիոն 773 հազար դրամ գումար, որից իրականացվել է **416 միլիոն 311 հազար** դրամ գումարի աշխատանք:

➢ 2024 թվականին ՀՀ Շիրակի մարզի «Գյումրու ԲԿ» ՓԲԸ-ի շենքում իրականավնել են **163 միլիոն 161 հազար** դրամի մասնակի վերանորոգման աշխատանքներ: Կապալառու՝ «Կիր-Քար» ՍՊԸ:

3. Ճանապարհաշինության ոլորտ- 9 միլիարդ 092 միլիոն 820 հազար

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի պատվիրատվությամբ մարզում իրականացվել են.

Գյումրի քաղաքի Հաղթանակի պողոտայի վերականգնում ծրագրի արժեքը 947 միլիոն 607 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **230 միլիոն 158 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են:

Գյումրի քաղաքի Տերյան և Նալբանդյան փողոցների վերանորոգում ծրագրի արժեքը 722 միլիոն 005 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **500 միլիոն 862 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են:

Գյումրի քաղաքի Խանջյան և Չայկովսկի փողոցների վերանորոգում ծրագրի արժեքը 396 միլիոն 991 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **21 միլիոն 600 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են:

Գյումրի քաղաքի Աճեմյան, Հանեսօղլյան և Ջիվանի փողոցների վերականգնում ծրագրի արժեքը 828 միլիոն 478 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **613 միլիոն 060 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում են ավարտել 2025 թվականին:

Գյումրիի Սբ.Ամենափրկիչ եկեղեցու հարակից այգու և հարող Աբովյան փողոցի աջ և ձախ հատվածների վերականգնում ծրագրի արժեքը 1 միլիարդ 146 միլիոն 498 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **750 միլիոն** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում են ավարտել 2025 թվականին:

Մարմաշեն վանական համալիր տանող ճանապարհի հիմնանորոգում և տարածքի բարեկարգում ծրագրի արժեքը 694 միլիոն 158 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **35 միլիոն 205 հազար** դրամ գումար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են:

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության պատվիրատվությամբ մարզում իրականացվում են.

32,30 կմ ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների հիմնանորոգում ծրագրի արժեքը 9 միլիարդ 381 միլիոն 220 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **3 միլիարդ 245 միլիոն 762 հազար** դրամ գումար:

20,25 կմ ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներով իրականացվող միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների միջին նորոգում ծրագրի արժեքը 1 միլիարդ 165 միլիոն 200 հազար դրամ: 2024 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է **1 միլիարդ 102 միլիոն 283 հազար** դրամ գումար:

Շարունակվում են նաև Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հյուսիս-Հարավ միջանցքի զարգացման վարկային ծրագիրը: Ծրագրի շրջանակում ՀՀ Շիրակի մարզում 2024 թվականին կառուցվել է 20+5 կմ (25 կմ) երկարությամբ ճանապարահատված՝ **2 միլիարդ 260 միլիոն** ՀՀ դրամ գումարով: Կապալառու կազմակերպություն «Սինոհիդրո Քորփորեյշն» ՍՊԸ (Չինաստան):

Մարզային նշանակության ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհների ընթացիկ ամառային և ընթացիկ ձմեռային պահպանման աշխատանքների շրջանակներում կնքված պայմանագրերի համաձայն 4 ճանապարհաշինարարական կազմակերպությունների (Աշոցքի ԱՏՃ- սպասարկում է Աշոցքի և Ամասիայի տարածաշրջանները, Մերձմոսկովյան ԲԲԸ-սպասարկում է Ախուրյանի տարածաշրջանը, Ճանշին ՓԲԸ - սպասարկում է Արթիկի տարածաշրջանը, ԱՆԻԻ ՃՇՇ ՍՊԸ - սպասարկում է Անիի տարածաշրջանը) կողմից 2024 թվականին իրականացվել են 333.8 կմ երկարությամբ ընթացիկ ձմեռային պահպանման և 142 կմ երկարությամբ ընթացիկ ամառային պահպանման՝ ընդհանուր **333 միլիոն 890 հազար** դրամ գումարի չափով աշխատանքներ:

4. Անհետաձգելի համարվող կապիտալ բնույթի ծրագրեր - 535 միլիոն 733 հազար դրամ

ՀՀ կառավարության 2023 թվականի ապրիլի 6-ի № 498-Ն որոշմամբ հատկացված միջոցներով իրականացվում են ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի «Արթիկի թիվ 3 մանկապարտեզ» և «Արթիկի թիվ 4 մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ների շենքերի վերանորոգման աշխատանքներ: 2024 թվականին իրականացվել են **173 միլիոն 349 հազար** դրամ գումարի աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքները ավարտական փուլում են: Կապալառու՝ Այ Քոնսթրաքշն ՍՊԸ: Պատվիրատու՝ Արթիկի համայնքապետարան:

ՀՀ կառավարության 2023 թվականի դեկտեմբերի 14-ի 2202-Ն որոշմամբ ՀՀ Շիրակի մարզպետի աշխատակազմին հատկացվել է 115 միլիոն 926 հազար դրամ մարզի 4 դպրոցների շենքերի նորոգման համար տանիք, հատակներ, պատուհաններ:

- «Գյումրու թիվ 18 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի շենքի մասնակի տանիք, հատակներ, պատուհաններ վերանորոգում (ծրագրի արժեքը կազմում է 36 միլիոն 846 հազար դրամ), 2024 թվականին իրականացվել է **28 միլիոն 440 հազար** դրամի շինարարական աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Մնացած գումարը ենթակա է հետվերադարձի ՀՀ պետական բյուջե:

- «Գյումրու մարզական բարձրագույն վարպետության դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ջեռուցման համակարգի վերակառուցում և շենքի մասնակի վերանորոգում (ծրագրի արժեքը կազմում է 33 միլիոն 296 հազար դրամ գումար): 2024 թվականին իրականացվել է **28 միլիոն 684 հազար** դրամի շինարարական աշխատանքներ: Տնտեսված 4 միլիոն 612 հազար դրամ գումարը նախատեսվում է ուղղել մարզադահլիճի ռետինե հատակի և գազաֆիկացման աշխատանքների իրականացմանը:

- «Գյումրու թիվ 9 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի բակային հետնամասի քարե պարսպի կառուցում (ծրագրի արժեքը կազմում է 24 միլիոն 929 հազար դրամ գումար): 2024 թվականին իրականացվել է **12 միլիոն 515 հազար** դրամի շինարարական աշխատանքներ:

- «Լանջիկի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ջեռուցման համակարգի վերակառուցում (ծրագրի արժեքը կազմում է 20 միլիոն 855 հազար դրամ գումար): 2024 թվականին իրականացվել է **12 միլիոն 952 հազար** դրամի շինարարական աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Մնացած գումարը ենթակա է հետվերադարձի ՀՀ պետական բյուջե:

ՀՀ Շիրակի մարզի Անիի համայնքապետարանի պատվիրատվությամբ իրականացվել են.

- Մարալիկ քաղաքի Հաղթանակի փողոցի հիմնանորոգման աշխատանքներ (ծրագրի արժեքը կազմում է **95 միլիոն 897 հազար** ՀՀ դրամ): Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ Ալմի ՍՊԸ:

- Մարալիկ քաղաքի Ազատության հրապարակի հիմնանորոգման աշխատանքներ (ծրագրի արժեքը կազմում է **91 միլիոն 011 հազար** ՀՀ դրամ): Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ Ալմի ՍՊԸ:

- Մարալիկ քաղաքի Արկադի Տեր-Թադևոսյան (Ձերժինսկի) փողոցների հիմնանորոգման աշխատանքներ (ծրագրի արժեքը կազմում է **92 միլիոն 885 հազար** ՀՀ դրամ): Շինարարական աշխատանքներն ավարտված են: Կապալառու՝ Ալմի ՍՊԸ:

5. Ջրամատակարարում և ջրահեռացում, Կապսի ջրամբարի կառուցում – 1 միլիարդ 80 միլիոն

• «Ջրային ռեսուրսների համատեղված կառավարում/ Ախուրյան գետ, փուլ 1» ծրագրով նախատեսվում է վերականգնել և ավարտին հասցնել Կապսի ջրամբարի կառուցման աշխատանքները, ինչպես նաև նոր գյուղի կառուցմամբ իրականացնել Ջրաձոր գյուղի վերաբնակեցումը:

Ջրամբարի և ոռոգման համակարգի կառուցման աշխատանքներն իրականացվելու են 2 փուլով: Առաջին փուլում ապահովվելու է մոտ 19400 հա գյուղատնտեսական և մոտ 4600 հա ոչ ոռոգելի հողերի ոռոգումը: Առաջին փուլի արդյունքում Ջրամբարի հզորությունը նախատեսվում է հասցնել 25 միլիոն մ³-ի: Երկրորդ փուլով նախատեսվում է բարձրացնել Կապսի պատվարի մակարդակը և ջրամբարի պահեստավորման հնարավորությունը հասցնել մինչև 60 միլիոն մ³-ի: Կառուցվելու են նաև լրացուցիչ խողովակաշարեր և փոխադրման համակարգեր դեպի Թալին -Արմավիրի տարածաշրջան, որը թույլ կտա ոռոգել ևս 7000 հա տարածք:

Ծրագրի շրջանակում վերաբնակեցվելու է Ջրաձոր գյուղն ամբողջությամբ՝ նոր գյուղի կառուցման տարբերակով, վերաբնակեցման ենթակա ազդակիր ընտանիքների թիվը 76 է: Նոր գյուղը լինելու է ժամանակակից լուծումներով: Այն ունենալու է գլխավոր հատակագիծ, ներառելու է բնակելի, հանգստի, արտադրական և ուսումնական գոտիներ:

Գույքագրվել են Ջրաձոր բնակավայրի ներկայիս բոլոր տներն ու շինությունները և մեկնարկել են նոր գյուղի նախագծման աշխատանքները:

Նոր գյուղի կառուցման աշխատանքներին իրականացնելու համար նախատեսված է 4 միլիարդ 950 հազար դրամ գումար: 2024 թվականին ծրագրի գործունեության շրջանակներում ավարտին են հասցվում տարբեր սեփականության սուբյեկտների հողամասերի օտարման գործընթացը: Վերոնշյալ աշխատանքներին զուգահեռ ընթացքի մեջ է գտնվում Ջրաձոր նոր գյուղի նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմման աշխատանքները, որոնք ներկայումս գտնվում են համալիր փորձաքննության փուլում:

Ջրամբարի և օժանդակ կառուցվածքների կառուցման աշխատանքներն իրականացնելու համար նախատեսված է ընդհանուրը 31 միլիարդ 506 միլիոն 78 հազար դրամ գումար: Կապալառու կազմակերպության հետ կնքվել է պայմանագիր, շինարարական աշխատանքները մեկնարկել են: 2023 թվականի ընթացքում իրականացվել են 5 միլիարդ 298 միլիոն 230 հազար դրամի աշխատանքներ: 2024 թվականին իրականացվել են **1 միլիարդ 80 միլիոն** ՀՀ դրամ գումարի շինարարական աշխատանքներ: Շինարարական աշխատանքներն իրականացնում է չինական «Շանսի Քոնսթրաքշն Ինվեսթմենթ Գրուպ Կո» և «Շանսի Հայդրոլիկ Քոնսթրաքշն Ինջինիրինգ Բյուրո» համատեղ ձեռնարկությունը:

6. Նախագծային աշխատանքներ – 5 միլիոն 535 հազար դրամ

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի Արթիկ համայնքի «Արթիկի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ի շենքի կառուցման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքներն իրականացվել են 2023 թվականին (արժեքը՝ 6 միլիոն 600 հազար դրամ), նախագիծը ներկայացվել է համալիր փորձաքննության: 2024 թվականին իրականացվել է հողահատկացման գործընթաց (Արթիկ համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողամասը նվիրաբերվեց Հայաստանի Հանրապետությանը):

➢ ՀՀ Շիրակի մարզի մարզային նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների երթևեկության սխեմաների (կահավորանք, ճանապարհային նշաններ, նշագծում և այլն) նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման համար հատկացվել է **5 միլիոն 535 հազար** դրամ:

7. Մասնավոր ներդրողներ – շուրջ 3 միլիարդ 500 միլիոն դրամի կապիտալ ներդրումներ

➢ Անհատական բնակելի և հասարակական շենքերի կառուցում: 2024 թվականին կապիտալ ներդրումների ծավալը կազմել է շուրջ **3 միլիարդ 500 միլիոն** դրամ:

➢ Ավարտվել են Գյումրի քաղաքի օդանավակայանի մեկնման սրահի ընդլայնման աշխատանքները (ներդրումների ընդհանուր ծավալը շուրջ 500 միլիոն դրամ գումար է):

➢ «Գյումրու մոր և մանկան ավստրիական հիվանդանոց» ՓԲԸ-ի ծննդատան կառուցման աշխատանքներն ընթացքի մեջ են (ընդհանուր արժեքը կազմում է 650 միլիոն դրամ):

Հողաշինության ոլորտ

1. Հողային հաշվեկշռի կազմման աշխատանքներ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թ. հոկտեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանրապետության հողային հաշվեկշիռը կազմելու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 656 որոշմամբ սահմանված կարգով ուսումնասիրվել են 01.07.2024 թ. դրությամբ մարզի համայնքների կողմից կազմված հողային հաշվեկշիռները, դրանց ամփոփման արդյունքում կազմվել է մարզի հողային հաշվեկշիռը, այն համաձայնեցվել է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության հետ և սահմանված ժամկետում ներկայացվել է ՀՀ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե:

Վերջինիս կողմից մարզի հողային հաշվեկշռի վերաբերյալ առարկություններ չեն ներկայացվել:

Ըստ 2024 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմվող մարզի հողային հաշվեկշռի, մարզի համայնքների վարչական սահմաններում գտնվող հողերի կազմում էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

2.Հողերի օտարում, վարձակալության տրամադրում

2024 թվականի ընթացքում մարզի թվով **6** համայնքներում իրականացված հողերի աճուրդային վաճառքի արդյունքում օտարվել է ընդամենը **26.32 հա** համայնքային սեփականություն հանդիսացող հող: Վաճառքի արդյունքում ձևավորված գումարը կազմել է **352 մլն 972 հազ. դրամ**: Ապահովվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 67-րդ հոդվածով սահմանված նվազագույն մեկնարկային արժեքի նկատմամբ բարձր մակարդակ: **2023 թվականին** նույն ժամանակահատվածում օտարվել է համայնքային սեփականություն հանդիսացող **26.55 հա** հող՝ **241 մլն 468 հազ. դրամ** գումարով: Իսկ ուղղակի վաճառքով, տվյալ հողամասի կադաստրային արժեքով, օտարվել է **17.55 հա** հող՝ **173 մլն 761 հազ. դրամ** արժեքով: **2023 թվականին** նույն ժամանակահատվածում օտարվել է համայնքային սեփականություն հանդիսացող **5.51** հա հող՝ **89 մլն 798 հազ. դրամ** արժեքով:

2024 թվականի ընթացքում մարզի թվով **6** համայնքներում անցկացված հողերի վարձակալության տրամադրման մրցույթների արդյունքում վարձակալության է տրամադրվել **425.25 հա** համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողեր՝ **9 մլն. 602 հազ. դրամ** վարձավճարով: Ապահովվել է օգտագործման տրամադրված հողամասերի հողի հարկի դրույքաչափի նկատմամբ վարձավճարի բարձր մակարդակ:

Ապահովել է օտարված և վարձակալության տրամադրված հողամասերի նկատմամբ քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց իրավունքների ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պետական գրանցումները:

3.Հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմաներ, նպատակային նշանակության փոփոխություններ

Հաշվետու ժամանակահատվածում հաստատված գլխավոր հատակագիծ չունեցող մարզի թվով 2 համայնքների կողմից սահմանված կարգով կազմվել և ՀՀ Շիրակի մարզպետի աշխատակազմ են ներկայացվել հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմաներում հողամասերի նպատակային նշանակությունները փոփոխելու նպատակով կազմված 2 ժամանակավոր սխեմաներ և դրանց անբաժանելի մասը հանդիսացող հողաշինարարական գործեր, որոնք քննարկվել են հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմաների կազմման աշխատանքները համակարգող Շիրակի մարզային հանձնաժողովի կողմից և դրական եզրակացություններով ներկայացվել են ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն:

Հողերի նպատակային նշանակությունը փոփոխելու նպատակով կազմված և ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն ներկայացված նշված 2 հողաշինարարական գործերի համաձայնեցման աշխատանքները դեռևս ընթացքի մեջ են:

2023 թվականի ընթացքում մարզպետի աշխատակազմի կողմից Հողերի օգտագործման ժամանակավոր սխեմաների համաձայնեցման միջգերատեսչական հանձնաժողով ներկայացված հողաշինարարական գործերի վերաբերյալ բացասական եզրակացություն չի ստացվել:

Հաշվետու ժամանակահատվածում՝ ՀՀ Կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 1920-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն, մարզի թվով 6 համայքների կողմից կազմվել և ՀՀ Շիրակի մարզպետի աշխատակազմ են ներկայացվել հողամասերի նպատակային նշանակությունները փոփոխելու համար կազմված թվով **40** հողաշինարարական փաթեթներ, որոնք սահմանված կարգով ուսումնասիրվել և համապատասխան եզրակացությամբ ներկայացվել են ՀՀ Քաղաքաշինության կոմիտե: Վերը նշված փաթեթներից թվով **11**-ի վերաբերյալ ստացվել են դրական եզրակացություններ, թվով **29** հողաշինական փաթեթների համաձայնեցման աշխատանքները դեռևս ընթացքի մեջ են: **Բացասական եզրակացություն ոչ մի փաթեթի վերաբերյալ չի ներկայացվել:**